

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: MAY – 2026
FIRST SEMESTER

Subject: International Relations (POLMJC-102)

Date: 15/05/2026

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Discuss the Meaning, Nature and Significance of International Politics.
2. Evaluate the impact of neo-imperialism on the political economy of International Relations.
3. Explain the concepts of Unipolarity and Multipolarity.
4. Discuss the role, structure and emerging challenges of the United Nations in global governance.
5. Analyse the role of SAARC and BRICS in promoting regional co-operation and development.
6. What are the major causes of International Conflict?

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Write a note on the emergence of non-western states in International Relations.
2. What is South-South co-operation? Discuss its importance in contemporary International System.
3. What are the major global environmental challenges?
4. Evaluate the causes of conflict and the role of arms control treaties.
5. What is the significance of the WTO in International trade relations?
6. Explain the approach to the study of International Politics.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचा अर्थ, स्वरूप आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- २) नव-साम्राज्यवादाचा आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या राजकीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम विशद करा.
- ३) एकध्रुवता व बहुध्रुवता या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
- ४) संयुक्त राष्ट्रांची रचना, भूमिका आणि समकालीन जागतिक आव्हाने यांची चर्चा करा.
- ५) सार्क आणि ब्रिक्स या प्रादेशिक संघटनांची भूमिका आणि प्रादेशिक सहकार्य व विकासातील योगदानाचे विश्लेषण करा.
- ६) आंतरराष्ट्रीय संघर्षाची प्रमुख कारणे उदाहरणासहीत स्पष्ट करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- १) आंतरराष्ट्रीय संबंधामध्ये पश्चिमेतर राष्ट्रांचा उदय यावर टिप लिहा.
- २) दक्षिण-दक्षिण सहकार्य म्हणजे काय यांची चर्चा करून समकालीन जागतिक व्यवस्थेतील महत्त्व सांगा.
- ३) जागतिक पातळीवरील प्रमुख पर्यावरणीय आव्हाने कोणती आहेत?
- ४) आंतरराष्ट्रीय संघर्षाची कारणे आणि शस्त्र नियंत्रण कराराची भूमिका यांचे मुल्यांकन करा.
- ५) आंतरराष्ट्रीय व्यापार संबंधामध्ये WTO चे महत्त्व काय आहे?
- ६) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या अभ्यासाचे दृष्टिकोन स्पष्ट करा.